

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Radmily Baďurové a soudců JUDr. Šárky Žmolilové a Mgr. Tomáše Ožany ve věci

žalobce: **Zbyněk P.**, narozený dne xxx
bytem xxx
zastoupený advokátkou Mgr. Romanou Petrovou
sídlem Štefánikova 244/18, 742 21 Kopřivnice

proti
žalovaným: 1. **DOPRAVA PAVEL s. r. o.**, IČO 28596021
sídlem Ženklava 273, 742 67 Ženklava
zastoupená advokátem JUDr. Josefem Fojtíkem
sídlem Štefánikova 1516/33, 742 21 Kopřivnice
2. **Vlastimil P.**, narozený dne xxx
bytem xxx
3. **Jaroslav P.**, narozený dne xxx
bytem xxx
zastoupený advokátem JUDr. Josefem Fojtíkem
sídlem Štefánikova 1516/33, 742 21 Kopřivnice

o vyklizení pozemku

k odvolání žalovaných proti rozsudku Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 23. 6. 2021, č. j. 14 C 229/2019-103,

takto:

- I. Rozsudek okresního soudu se v odstavcích I. - III. výroku **potvrzuje**.
- II. V odstavci IV. výroku se rozsudek okresního soudu **mění** takto:

Žalovaní 1), 2) a 3) **jsou povinni nahradit** žalobci náklady řízení, a to 1) žalovaný 20.971 Kč, 2) žalovaný 12.260 Kč a 3) žalovaný 12.260 Kč, do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupkyně žalobce.

- III. Žalovaní 1), 2) a 3) **jsou povinni nahradit** žalobci rovným dílem náklady odvolacího řízení ve výši 4.306 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupkyně žalobce.
- IV. Žalobce **je povinen doplatit** České republice za řízení před okresním soudem soudní poplatky ve výši 10.000 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku na účet Okresního soudu v Novém Jičíně.
- V. Žalobce **je povinen doplatit** České republice za řízení před odvolacím soudem soudní poplatky ve výši 10.000 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku na účet Okresního soudu v Novém Jičíně.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem okresní soud uložil 1) žalované povinnost vyklidit pozemek parc. č. xxx v katastrálním území a obci xxx do patnácti dnů od právní moci rozsudku (odstavec I.), 2) žalovanému uložil povinnost vlastním nákladem odstranit stavbu samoobslužné čerpací stanice sestávající z dřevěného čelně odkrytého přístřešku ukotveného v betonovém základu, v němž je tankovací nádrž, nacházející se na pozemku ve vlastnictví žalobce parc. č. xxx v katastrálním území a obci xxx do patnácti dnů od právní moci rozsudku (odstavec II.), 3) žalovanému uložil povinnost vlastním nákladem odstranit stavbu kovové posunovací vstupní brány a oplocení, sestávající z betonové podezdívky a pletiva, nacházející se na pozemku ve vlastnictví žalobce parc. č. xxx v katastrálním území a obci xxx, a to do patnácti dnů od právní moci rozsudku (odstavec III.) a všechny žalované zavázal k povinnosti zaplatit žalobci, společně a nerozdílně, k rukám zástupkyně žalobce náhradu nákladů řízení ve výši 31.620,20 Kč ve lhůtě do tří dnů od právní moci rozsudku (odstavec IV.).
2. Tento rozsudek napadli včasným odvoláním všichni žalovaní s návrhem na jeho změnu ve smyslu zřízení věcného břemene ve prospěch žalovaných za náhradu nebo zamítnutí žaloby pro rozpor s dobrými mravy. Žalovaní nesouhlasí se závěrem okresního soudu o tom, že předmětné stavby byly původně oprávněné, postavené se souhlasem původní vlastnice dotčeného pozemku Olgy P. a neoprávněnými se staly až následně odvoláním souhlasu ze strany nynějšího žalobce. Jsou naopak toho názoru, že se jedná o stavby neoprávněné od samého počátku, neboť nebylo doposud prokázáno, že by existoval jakýkoliv právní titul opravňující žalované ke stavbě na cizím pozemku. Žalovaní připustili, že Olga P. o realizaci staveb věděla, avšak písemný či ústní souhlas k jejich realizaci nikdy neudělila. Za této situace měl okresní soud neoprávněné stavby vypořádat podle § 135c zákona č. 40/1964 Sb. (obč. zák.) a nikoliv podle § 1042 nyní platného občanského zákoníku. Odstranění staveb se jeví jako neúčelné a proto by práva a povinnosti účastníků k těmto stavbám měla být řešena prostřednictvím zřízení věcného břemene ve prospěch žalovaných (k tomu viz sp. zn. II. ÚS 2818/16, sp. zn. 22 Cdo 432/02). Žalovaní rovněž nesouhlasí se skutkovým závěrem okresního soudu o tom, že nezjistil nic, co by zakládalo úvahu o rozporu výkonu vlastnického práva žalobce s dobrými mravy. Využívání staveb (čerpací stanice a oplocení) fakticky žádným způsobem neomezuje žalobce ve výkonu jeho vlastnického práva, neboť žalobce je i nadále společníkem žalované 1) a předmětný pozemek kupoval s vědomím, že jsou na něm stavby umístěny a užívány v souvislosti s podnikatelskou činností žalované 1) (k tomu viz sp. zn. 22 Cdo 4588/16). Žalovaní se v minulosti pokoušeli vyřešit celou záležitost smírně, například odkupem

pozemku, jeho pronájmem, případně zřízením věcného břemene žalobce však jejich návrhy odmítal, resp. nabízel možnost odkupu pozemku, avšak za neúměrně vysokou cenu.

3. Žalobce navrhoval potvrzení napadeného rozsudku, s jehož skutkovými i právními závěry zcela souhlasí. Předmětný pozemek zakoupil proto, aby si zajistil přístup k pozemkům, které jsou nyní v jeho vlastnictví, nemá v úmyslu tento pozemek prodat, naopak jej chce využít pro své podnikatelské záměry. Jeho majetková účast ve společnosti 1) žalované je ryze formální, žalobce se fakticky nepodílí na podnikatelských aktivitách 1) žalované, o jejím hospodaření nemá žádné informace a nemá z této činnosti žádný ekonomický prospěch. Jednatelkou této společnosti přestala být v roce 2011 pro rodinné neshody, které započaly v roce 2009 a pro nesouhlas se způsobem provozu této společnosti i jeho ryze formálním postavením. Na realizaci předmětných staveb se nepodílel. Rodinné vztahy mezi účastníky se narušily v roce 2009 poté, co manželka žalobce koupila pozemek, který proměnila na stavební parcely. Žalobce byl vykázán ze svého dosavadního obydlí a spory se promítly i do vztahu rodičů žalobce a 3) žalovaného, kdy matka darovala žalobci své pozemky (k nimž předmětná parcela zajišťuje přístup), bratr žalobce (3. žalovaný) začal stavět plot bránící přístupu manželky žalobce k jejím nemovitostem a odstranění tohoto plotu se řeší exekučně.
4. Z podnětu včasného odvolání žalovaných přezkoumal odvolací soud napadený rozsudek včetně řízení, které předcházelo jeho vydání podle ust. § 206 odst. 1 a § 212 věty první o. s. ř. v celém rozsahu se závěrem, že odvolání není důvodné a jsou podmínky pro potvrzení tohoto rozhodnutí.
5. Odvolací soud převzal skutková zjištění okresního soudu jako věcně správná a pro posouzení věci úplná a v podrobnostech na ně odkazuje.
6. Žalobce nabyl vlastnictví k předmětnému pozemku kupní smlouvou ze dne 19. 9. 2013 v době, kdy již na něm byly umístěny stavby čerpací stanice ve výlučném vlastnictví 2) žalovaného a oplocení ve výlučném vlastnictví 3) žalovaného. 1) žalovaná na pozemku parkovala motorová vozidla provozovaná v rámci své podnikatelské činnosti. Stavby byly realizovány se souhlasem předchozí vlastníce pozemku Olgy P., což opakovaně tvrdili v rámci své procesní obrany žalovaní 2) a 3). Žalobce v postavení nového vlastníka pozemku tento souhlas odvolal a vyzval žalovanou 1) k vyklizení pozemku.
7. Odvolací soud zcela přisvědčuje skutkovému závěru okresního soudu o tom, že stavby na předmětném pozemku byly realizovány se souhlasem tehdejší vlastníce Olgy P., neboť to opakovaně tvrdili sami žalovaní 2) a 3). Jejich pozdější verzi o pouhé vědomosti Olgy P. s realizací staveb hodnotí odvolací soud jako účelovou, ve snaze dosáhnout příznivějšího právního posouzení věci podle § 135c obč. zák. Lze si jen stěží představit, že by žalovaní realizovali na cizím pozemku stavby bez souhlasu vlastníka pozemku, když zároveň panovala mezi Olgou P. a žalovanými dohoda o tom, že jí Olga P. pozemek následně prodá. Okolnost, že pozemek prodala žalobci, na výše uvedených závěrech nic nemění. Žalobce 2) a 3) žalovaní tvořili rodinnou firmu, tedy 1) žalovanou.
8. Takto zjištěnému skutkovému stavu odpovídá i právní posouzení věci podle § 1042 o. z.
9. Byla-li stavba zřízena na základě časově omezeného či vypověditelného práva, které již zaniklo, nelze vypořádat vztah ke stavbě na cizím pozemku podle § 135c obč. zák. V daném případě se jednalo o stavby realizované se souhlasem vlastníka pozemku, tj. na podkladě výprosy, proto byly oprávněné. Výprosa dle občanského zákoníku zákona č. 40/1964 Sb., za jehož účinnosti stavby vznikly, spočívala v tom, že vlastník dovolí užívat svoji věc (v tomto případě předmětný pozemek) jiné osobě, aniž by uživateli k věci vzniklo nějaké právo. O takový případ šlo právě v dané věci. Tyto stavby se staly neoprávněnými až odvoláním tohoto souhlasu žalobcem. Odvoláním výprosy ztrácí vlastník stavby obligační právo mít na cizím pozemku svou stavbu a od toho okamžiku neoprávněně zasahuje do výkonu vlastnického práva vlastníka pozemku. Vlastník pozemku se

proto může domáhat ochrany svého vlastnického práva prostřednictvím § 1042 o. z. (dříve § 126 obč. zák.).

10. Stala-li se stavba neoprávněnou v důsledku odvolání souhlasu (zrušení výprosy), nelze k ní zřídit věcně časově neomezené právo věcného břemene (k tomu viz sp. zn. 22 Cdo 162/07, sp. zn. 22 Cdo 2284/09).
11. Okresní soud se zcela správně vypořádal i s otázkou případného rozporu žaloby s dobrými mravy v závěru, že nebylo zjištěno nic, co by úvahu o rozporu výkonu vlastnického práva žalobce s dobrými mravy zakládalo (bod 18. rozsudku). V poměrech nynější právní úpravy § 8 o. z. zjevné zneužití práva nepoživá právní ochrany. Stavby (čerpací stanice a oplocení) byly postaveny bez stavebního povolení, řadu let sloužily k provozování podnikatelské činnosti 1) žalované a v současné době takové využití pozemku odporuje platnému územnímu plánu obce xxx. Ekonomický zájem žalovaných nemůže převážet nad právem žalobce realizovat své vlastnické právo k pozemku podle vlastní vůle. Na tomto závěru nic nemění okolnost, že žalobce je dosud společníkem 1) žalované, neboť z výše uvedeného je zřejmé, že jeho majetková účast je ryze formální. Vztahy mezi účastníky i širší rodiny jsou dlouhodobě vážně narušeny a přesahují rámec tohoto sporu.
12. Ve světle všech těchto závěrů a s odkazem na správné skutkové a právní závěry okresního soudu vyhodnotil odvolací soud odvolání žalovaných jako nedůvodné a rozsudek okresního soudu v odstavcích I. - III. výroku jako věcně správný potvrdil podle § 219 o. s. ř.
13. Ve výroku o nákladech řízení změnil odvolací soud rozsudek okresního soudu dle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. tak, aby povinnost 1) - 3) žalovaných k náhradě nákladů řízení žalobci podle § 142 odst. 1 o. s. ř. odpovídala jejich procesní účasti ve věci a obsahu spisu.
14. Celkové náklady řízení žalobce sestávají za 1) z odměny advokátky žalobce za 4 ÚPS (příprava a převzetí zastoupení, předžalobní výzva, žaloba a návrh na přistoupení 2) a 3) žalovaných do řízení) po 1.500 Kč dle § 9 odst. 1 a § 7 bodu 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif, dále jen AT) dále z odměny advokátky žalobce za 4 ÚPS (stanovisko k vyjádření žalovaných, účast na jednání ve dnech 17. 9. 2020 a 8. 6. 2021 a závěrečný návrh k výzvě soudu) po 2.300 Kč dle § 12 odst. 3, § 9 odst. 1 a § 7 bodu 5. AT, neboť usnesením okresního soudu ze dne 24. 10. 2019, č. j. 14 C 229/2019-43 soud připustil přistoupení 2) a 3) žalovaného do řízení a od tohoto okamžiku se jednalo o spojení 3 věcí, pro něž spojení ke společnému projednání nebylo stanoveno právním předpisem (§ 12 odst. 3 AT), odměna celkem 15.200 Kč + 21% DPH, tj. 3.192 Kč, odměna včetně DPH činí 18.392 Kč. Na těchto nákladech se podílí 1) žalovaná částkou 10.970,65 Kč (odměna za 4 ÚPS do spojení věcí, 1/3 odměny za 4 ÚPS po spojení věcí, to vše navýšeno o 21% DPH) a 2) a 3) žalovaný každý částkou 3.710,65 Kč, což odpovídá 1/3 odměny a DPH od okamžiku spojení věcí, kdy se stali účastníky řízení. Za 2) z náhrady hotových výdajů ve výši 8 RP po 300 Kč dle § 13 AT, tj. 2.400 Kč + 21% DPH 504 Kč, celkem 2.904 Kč. Z této částky připadá na 1) žalovanou 1.936 Kč, tj. 4 x RP po 300 Kč a 1/3 z 4 RP po 300 Kč, to vše navýšeno o 21% DPH (1.600 Kč + 336 Kč) a na 2) a 3) žalovaného po 484 Kč (1/3 z 4 RP po 300 Kč + 21% DPH). Za 3) náhrada za ztrátu času 4 1/2 hodiny po 100 Kč dle § 14 AT, tj. 400 Kč a cestovní náhrady (2 x 210 Kč), tj. 420 Kč dle výpočtu provedeného okresním soudem, to vše navýšeno o 21% DPH, tj. o 172 Kč, celkem 992 Kč. Na těchto nákladech se podílí všichni žalovaní rovným dílem, tj. každý částkou 330,70 Kč. Za 4) 8.204 Kč za notářské osvědčení stavu pozemku, na tomto nákladu se podílí všichni žalovaní rovným dílem, tj. každý částkou 2.734,66 Kč. Za páté 15.000 Kč soudní poplatek, z něhož každý žalovaný zaplatí 1/3, tj. 5.000 Kč.
 - 1) žalovaná nahradí náklady řízení ve výši 20.971 Kč (odměna včetně DPH 10.970 Kč, RP včetně DPH 1.936 Kč, ztráta času a jízdné včetně DPH 330,70 Kč, notářské ověření stavu pozemku 2.734,66 Kč a soudní poplatek 5.000 Kč)

- 2) a 3) žalovaný zaplatí každý 12.260 Kč (odměna včetně DPH 3.710,65 Kč, RP včetně DPH 484 Kč, ztrátu času a jízdné včetně DPH 330,70 Kč, notářské osvědčení stavu pozemku 2.734,66 Kč a soudní poplatek 5.000 Kč).
15. Výrok o nákladech odvolacího řízení je odůvodněn ust. § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř. a částka 4.306 Kč, kterou jsou procesně neúspěšní žalovaní povinni zaplatit žalobci rovným dílem, představuje odměnu advokátky žalobce za 1 ÚPS (účast u odvolacího jednání) 2.300 Kč dle § 12 odst. 3 z tarifní hodnoty 30.000 Kč a § 7 bodu 5 AT, náhradu hotových výdajů ve výši 1 RP za 300 Kč dle § 13 AT, náhradu za ztrátu času 4 půlhodiny po 100 Kč, tj. 400 Kč dle § 14 AT, cestovné z Kopřivnice do Ostravy a zpět dne 23. 2. 2022, celkem 90 km vozidlem Škoda Octavia Combi RZ 4AX3483 o průměrné spotřebě 4,2 l NM/100 km ceně NM 36,10 Kč za 1 litr a paušální náhradě 4,70 Kč za 1 km (dle vyhl. č. 511/2021 Sb.), tj. použité palivo 136 Kč, paušální náhrada 423 Kč, celkem 559 Kč, to vše navýšeno o 747 Kč (21% DPH). Advokátka žalobce osvědčila, že je plátkyní DPH.
16. Lhůta k plnění plyne z ust. § 160 odst. 1 věty před středníkem o. s. ř. a platebním místem je dle ust. § 149 odst. 1 o. s. ř. advokátka žalobce.
17. Dále rozhodl odvolací soud o povinnosti žalobce doplatit na soudním poplatku za řízení před okresním soudem 10.000 Kč, když se jedná o spojení tří samostatných věcí a u každé z nich činí soudní poplatek 5.000 Kč dle položky 4 odst. 1 písm. a) sazebníku soudních poplatků. Soudní poplatek byl zaplacen pouze ve výši 5.000 Kč.
18. K doplacení soudního poplatku za odvolací řízení zavázal odvolací soud 2) a 3) žalovaného každého po 5.000 Kč, neboť okresní soud nesprávně vyzval odvolatele (všechny 3 žalované) k zaplacení soudního poplatku za odvolání pouze ve výši 5.000 Kč a tento poplatek zaplatila 1) žalovaná. Tato povinnost plyne žalovaným z ust. § 4 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb. (zákon o soudních poplatcích) ve spojení s položkou 22 odst. 1 písm. b) a položkou 4 odst. 1 písm. a) sazebníku soudních poplatků.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je **dovolání přípustné**, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

Dovolání je možno podat do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu u soudu, který rozhodoval v prvním stupni, k Nejvyššímu soudu ČR v Brně.

Ostrava 23. února 2022

JUDr. Radmila Baďurová v. r.
předsedkyně senátu